

**ΠΡΟΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ Γ' ΤΑΞΗΣ
ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΕΝΙΑΙΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΠΕΜΠΤΗ 27 ΜΑΪΟΥ 2004
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ
ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ**

Α'. ΚΕΙΜΕΝΟ

Οδυσσέας Ελύτης (1911-1996)

Μικρή Πράσινη Θάλασσα

- Μικρή πράσινη θάλασσα δεκτριῶ χρονῶ
Πού θά 'θελα νά σέ υἱοθετήσω
Νά σέ στείλω σχολεῖο στήν Ἴωνία
Νά μάθεις μανταρίνι καί ἄψινθο
- 5 Μικρή πράσινη θάλασσα δεκατριῶ χρονῶ
Στό πυργάκι τοῦ φάρου τό καταμεσήμερο
Νά γυρίσεις τόν ἥλιο καί ν' ἀκούσεις
Πῶς ἡ μοίρα ξεγίνεται καί πῶς
Ἀπό λόφο σέ λόφο συνεννοῦνται
- 10 Ἀκόμα οἱ μακρινοὶ μᾶς συγγενεῖς
Πού κρατοῦν τόν αἶρα σάν ἀγαθὰ
Μικρή πράσινη θάλασσα δεκατριῶ χρονῶ
Μέ τόν ἄσπρο γιᾶκά καί τήν κορδέλα
Νά μπéis ἀπ' τό παράθυρο στή Σμύρνη
- 15 Νά μοῦ ἀντιγράψεις τίς ἀντιφεγγες στήν ὀροφή
Ἀπό τά Κυριελέησον καί τά Δόξα Σοί
Καί μέ λίγο Βοριά λίγο Λεβάντε
Κύμα τό κύμα νά γυρίσεις πίσω
Μικρή πράσινη θάλασσα δεκατριῶ χρονῶ
- 20 Γιά νά σέ κοιμηθῶ παράνομα
Καί νά βρίσκω βαθιά στήν ἀγκάλια σου
Κομμάτια πέτρες τά λόγια τῶν Θεῶν
Κομμάτια πέτρες τ' ἀποσπάματα τοῦ Ἡράκλειτου

(Τό Φωτόδεντρο καί ἡ Δεκάτη Τετάρτη Ομορφιά, Ἰκάρος, 1971)

Β'. ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

1. Κάποια ἀπό τα χαρακτηριστικά της ποίησης του Οδ. Ελύτη εἶναι: **η ποιητική προσέγγιση του κόσμου με τις αισθήσεις η αναφορά στην ιστορική ελληνική παράδοση, η αναφορά στη θρησκεία, η σχέση με την ελληνική φύση, το μυστήριο του φωτός.**
Να γράψετε ένα (1) παράδειγμα μέσα ἀπό το ποίημα για καθένα ἀπό τα παραπάνω χαρακτηριστικά.

Μονάδες 15

2. Εξετάζοντας την ποιητική γραφή του Οδ. Ελύτη στη «Μικρή Πράσινη Θάλασσα», να εντοπίσετε και να γράψετε τέσσερα (4) υπερρεαλιστικά στοιχεία που υπάρχουν στο ποίημα και ένα αντίστοιχα παράδειγμα μέσα από το κείμενο για το καθένα από αυτά.

Μονάδες 20

3. «Τα χαρακτηριστικά που έχουν οι Κόρες είναι όμοια με του ποιητικού έργου του Ελύτη η ομορφιά, η δροσιά και η αθωότητα, που πηγάζουν από τη νιότη τους, ο έρωτας που δωρίζουν οι θαυμάσιες – με τη σημασία του θαύματος – και μαγικές δυνάμεις που έχουν και που ασκούν ευεργετικά για όσους είναι έτοιμοι να τις δεχτούν, κυρίως για τον ποιητή». (Στέφανος Διαλησμάς, «Η Ποίηση και ο ποιητής στον Ελύτη», Π.Ε.Φ., Σεμινάριο 23, Οδυσσέας Ελύτης, Αθήνα 1997, σελ. 83).

Να δείξετε τεκμηριωμένα με αναφορά στο ποίημα ότι τα παραπάνω χαρακτηριστικά είναι αντιπροσωπευτικά και για την **Κόρη/Ποίηση** στη «Μικρή Πράσινη Θάλασσα».

Μονάδες 20

4. Να σχολιάσετε σε δύο παραγράφους (130-150 λέξεις) το περιεχόμενο των στίχων 12-18 («Μικρή πράσινη θάλασσα...να γυρίσεις πίσω»).

Μονάδες 25

5. Να συγκρίνετε τη «Μικρή Πράσινη Θάλασσα» του Οδ. Ελύτη με το παρακάτω απόσπασμα από την «Κυρά των Άμπελιών» του Γ. Ρίτσου ως προς το περιεχόμενο παρουσιάζοντας τα κοινά του στοιχεία.

Μονάδες 20

Γιάννης Ρίτσος, «Η Κυρά των Άμπελιών» (απόσπασμα)

XI

«Κυρά, Κυρά θαλασσινή και στεριανή με τὰ λουλουδιασμένα
μάγουλα

σφίγγοντας μες στὸ μποῦστο σου τὴν κάνα τοῦ Ἀλωνάρη
πότε κρατώντας στὴν ποδιά σου ἓνα καράβι – μικροκάραβο
πότε σὰν Παναγιά Αἰγιοπελαγίτισσα ντυμένη μ' ἓνα δίχτυ
νὰ κουβαλᾷς τὸ σούρωμα στὴν κεφαλή σου τὸ πανέρι με τὰ
ψάρια

πότε ντυμένη μ' ἄμπελόφυλλα, , κυνηγημένη ἀπ' τοῦ ἡλίου
τὶς χρυσόμυγες πάνου στ' ἁλώνια

ἀνάβοντας τὸ φίλημα στὰ λουλουδάκια τῆς μηλιάς
μπατσίζοντας τὶς λυγαριές με τὸν ἀγέρα τῆς τρεχάλας σου.

Μηλὶ – βάϊ- βάϊ – μηλὶ – μηλίτσα τῆς ἀνηφοριᾶς
πῶς σοῦ τριανταφυλλίσανε τὰ μῆλα τῆς ἀγάπης;»

(Γιάννης Ρίτσος, «Η Κυρά των Άμπελιών», ἔκδ. Κέδρος, Ἀθήνα 1979)

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ
ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ